

Viltskadestatistik 2015

Skador av fredat vilt på tamdjur, hundar och gröda

VILTSKADESTATISTIK 2015

Skador av fredat vilt på tamdjur, hundar och gröda

Rapport från Viltskadecenter, SLU 2016-1

Författare: Jens Frank¹, Johan Månsson¹, Andreas Zetterberg¹

Utgivare: Viltskadecenter, SLU

Utgivningsort: Viltskadecenter, Grimsö

Utgivningsdatum: 2016-03-01

Version: 1

ISBN: 978-91-86331-89-4

© Viltskadecenter, Institutionen för ekologi, SLU

Omslagsfoto: Björn i Uppsala län

Fotograf: Jens Frank

Viltskadecenter

SLU, Grimsö forskningsstation

730 91 Riddarhyttan

Telefon: 0581-920 70

www.slu.se/viltskadecenter

Rapporten kan laddas ned som pdf-dokument från Viltskadecenters webbplats.

¹ Viltskadecenter, Institutionen för ekologi, Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, 730 91 Riddarhyttan

Innehåll

Inledning	2
<i>Delområden i statistiken.....</i>	3
<i>Rovdjursforum</i>	3
1. Tamdjur	4
<i>Om statistiken</i>	4
<i>Utbetalade bidrag och ersättningar 2015</i>	4
<i>Skador på tamdjur 2015</i>	6
<i>Skador orsakade av järv 2015</i>	7
<i>Skador orsakade av lodjur 2015</i>	10
<i>Skador orsakade av varg 2015</i>	12
<i>Skador orsakade av örn 2015</i>	14
2. Hund.....	16
<i>Om statistiken</i>	16
<i>Skador på hundar 2015</i>	16
<i>Bidrag och ersättningar för hundar 2015.....</i>	17
3. Gröda.....	19
<i>Om statistiken</i>	19
<i>Beviljade bidrag och ersättningar 2015.....</i>	19
<i>Skador på gröda 2015</i>	19

Inledning

Staten får i mån av tillgång på medel lämna bidrag för att förebygga skador av vilt och ersätta inträffade skador. Detta regleras i Viltskadeförordningen (2001:724) och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om bidrag och ersättningar för viltskador (NFS 2008:16) samt i Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9). Bidrag och ersättningar för viltskador utgår endast för vilt som inte får jagas under allmän jakttid.

Sedan våren 2010 lämnar länsstyrelserna bidrag till förebyggande åtgärder från Viltskadeanslaget till betesmarker på icke blocklagd mark. Bidrag till beteshagar på blocklagd mark ska istället sökas som miljöinvestering och finansieras med särskilda medel som anslagits av Jordbruksverkets Landsbygdsprogram. Medel från Landsbygdsprogrammet får endast användas till rovdjursavvisande stängsel på blocklagda betesmarker. Medlen används i första hand i län med fast förekomst av varg, där angreppen förväntas bli flest. För att få en kontinuerlig bild av vilka belopp som lagts på att förebygga rovdjursangrepp på tamdjur har vi sedan 1997 redovisat vilka medel som beviljats ur Viltskadeanslaget (Naturvårdsverket) och Landsbygdsprogrammet (Jordbruksverket) i samma tabeller och grafer i denna rapport. Från och med 2014 redovisas utbetalda bidrag istället för beviljade bidrag, eftersom alla beviljade bidrag inte utnyttjas. Observera att summorna för förebyggande åtgärder och ersättningar är avrundade till närmaste tusental, varför en del totalsummor inte alltid går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

I denna rapport redovisas de skador och bidrag som länsstyrelserna har registrerat i Rovdjursforum. Av olika skäl kan enskilda länsstyrelser i enstaka fall vara försenade med registreringen vilket leder till att redovisningen blir ofullständig.

Delområden i statistiken

Redovisningen av viltskadestatistiken är indelad i tre delområden:

1. Tamdjur
2. Hund
3. Gröda

I delområde *Tamdjur* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på tamdjur samt skador på tamdjur och beviljade ersättningar för dessa. Statistiken omfattar andra tamdjur än ren. För att ersättning för tamdjur som angripits av rovdjur ska utgå måste skadorna ha besiktigats av en besiktningsman som är förordnad av länsstyrelsen. Besiktningsmännen utbildas av Viltskadecenter.

I delområde *Hund* redovisas ersättning för uppkomna skador av rovdjur på hundar samt antalet hundar som dödats eller skadats av respektive rovdjursart under året. För att ersättning för hundar som angripits av tamdjur ska beviljas gäller samma principer som för tamdjur (se ovan).

I delområde *Gröda* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på gröda inom jordbruket och ersättningar för uppkomna skador på gröda samt vilka skadegörare som observerats. Även skador på gröda måste besiktigas av en av länsstyrelsen förordnad besiktningsman för att ersättning ska kunna lämnas. Vid besiktningen bedömer besiktningsmannen storleken på skördebortfallet som orsakats av fredat vilt. Storleken på skördebortfallet ligger till grund för ersättningens storlek.

Sedan 2003 har statistiken inom delområdena Tamdjur, Hund och Gröda hämtats från den nationella databasen Rovdjursforum (se avsnittet Rovdjursforum nedan). Trender inom delområdena redovisas för perioden 1997 – 2014. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador.

Rovdjursforum

Rovdjursforum är en nationell databas som ägs och förvaltas av Naturvårdsverket. I databasen registreras viltskador av rovdjur och annat fredat vilt i Sverige. Rovdjursforum är ett verksamhetsstöd åt länsstyrelserna som har tagits fram av Naturvårdsverket i samarbete med Viltskadecenter och andra användare. I Rovdjursforum lagras länsstyrelserna bland annat information om ärenden som rör bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för skador på tamdjur, hundar och gröda orsakade av fredat vilt. Rovdjursforum togs i bruk våren 2003. De som har tillgång till Rovdjursforum i dagsläget är tjänstemän på länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Viltskadecenter.

1. Tamdjur

Om statistiken

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan 2015 – 15 feb 2016 (dagen för uttag ur Rovdjursforum).

Bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur på tamdjur går oftast till uppsättning av rovdjursstängsel kring beteshagar. De vanligaste stängseltyperna är femtrådigt elstängsel eller fårnät kompletterat med två eltrådar (en låg och en hög). Bidrag ges oftast enbart till materialkostnaden, men ibland även till en del av arbetskostnaden. Bidrag kan även lämnas till andra former av såväl permanenta som akuta åtgärder. Sedan 1 januari 2009 har länsstyrelserna även möjlighet att själva använda viltskademedel för inköp av akuta förebyggande åtgärder som kan lånas ut till behövande djurägare under begränsade tidsperioder.

För att få en kontinuerlig bild av vilka belopp som lagts på att förebygga rovdjursangrepp på tamdjur sedan 1997 redovisas medel som utbetalats från Viltskadeanslaget och Landsbygdsprogrammet i samma tabeller och grafer i denna rapport. Observera att summorna för förebyggande åtgärder och ersättningar är avrundade till närmaste tusental, varför en del totalsummor inte alltid går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Redovisningen av skador på tamdjur 2015 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2015. Skador på tamdjur redovisas dels som antal *angrepp* på tamdjur orsakade av björn, järv, kungsörn, lodjur och varg, dels som antal *djur* som angripits av respektive rovdjursart under året.

Samtliga skador i statistiken är besiktigade av länsstyrelsens besiktningsmän. Vid besiktning av tamdjur och hundar gör besiktningsmannen en bedömning av om döds- eller skadeorsaken är orsakad av ett stort rovdjur. Ett tamdjur räknas i denna rapport som angripet av rovdjur om det dödats eller skadats och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. Angripande rovdjursart är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet. Även tamdjur som saknas i samband med konstaterade rovdjursangrepp redovisas.

Utbetalade bidrag och ersättningar 2015

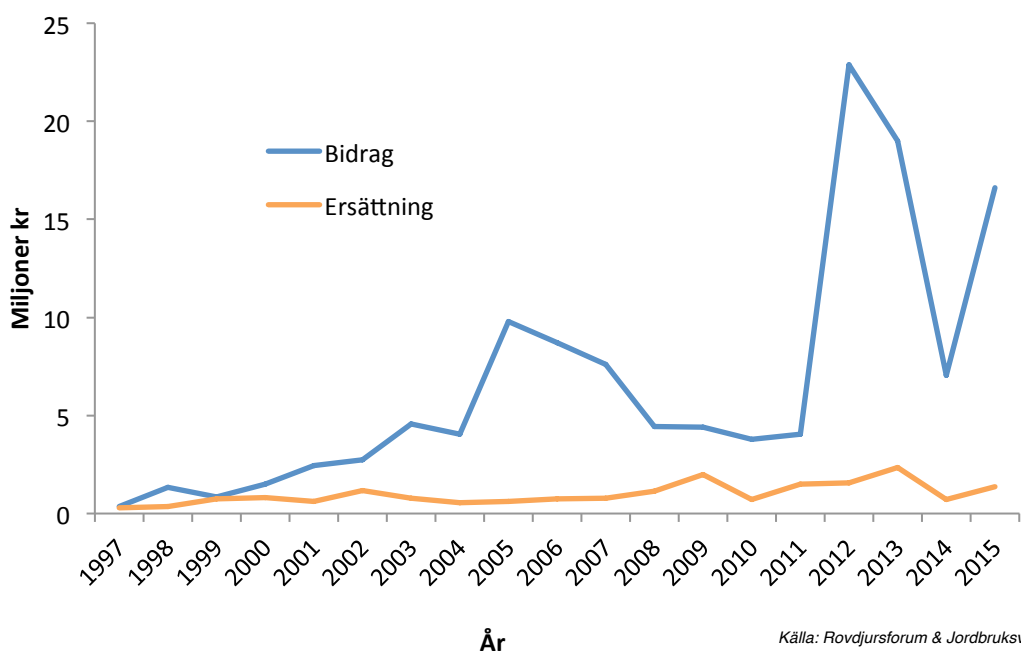
2015 gav länsstyrelserna bidrag om totalt 16 883 622 kr för åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur. I tabell 1 redovisas utbetalade bidrag som finansierats med både Viltskadeanslaget och Landsbygdsprogrammet. Att bidraget ser ut att minska drastiskt hänger samman med landsbygdsprogrammets stödcykel.

Den sammanlagda ersättningen beviljad av länsstyrelserna för skador orsakade av stora rovdjur på tamdjur 2015 uppgick till 1 855 100 kr (tabell 1 och figur 1). Av dessa gick 313 322 kr till skador av björn, 48 835 till skador av örn, 357 000 kr till skador av lodjur, 775 104 kr till skador av varg och 174 000 till skador av andra rovdjur som t ex utter (tabell 1).

Tabell 1. Av länsstyrelserna under 2015 utbetalda bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättning för uppkomna skador på tamdjur (tusen kronor)

Län	Bidrag	Ersättning per rovdjur						Ersättning totalt	Totalt
		Björn	Järv	Örn	Lodjur	Varg	Annat		
Stockholm	447	-	-	-	27	285	-	312	759
Uppsala	201	79	-	-	3	24	-	106	307
Södermanland	257	-	-	-	-	-	-	-	257
Östergötland	762	-	-	-	47	-	-	47	809
Jönköping	236	-	-	-	-	-	-	-	236
Kronoberg	305	-	-	-	-	53	18	71	376
Kalmar	60	-	-	-	-	-	-	-	60
Gotland	0	-	-	49	-	-	-	49	49
Blekinge	355	-	-	-	25	34	-	59	414
Skåne	1383	-	-	-	-	0	-	-	1383
Halland	322	-	-	-	12	-	-	12	334
Västra Götaland	2597	-	-	-	43	17	-	60	2657
Värmland	3010	-	-	-	13	38	2	53	3063
Örebro	2905	-	-	-	24	64	-	88	2993
Västmanland	310	-	-	-	-	-	-	-	310
Dalarna	1248	26	-	-	8	118	6	158	1406
Gävleborg	1711	152	-	-	14	98	10	274	1985
Västernorrland	252	56	-	-	141	44	-	241	493
Jämtland	31	-	-	-	-	-	-	-	31
Västerbotten	66	-	-	-	-	-	-	-	66
Norrbotten	425	-	-	-	-	-	138	138	563
Hela landet	16 883	313	-	49	357	775	174	1 668	18 551

Källa: Rovdjursforum

Källa: Rovdjursforum & Jordbruksverket

Figur 1. Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde tamdjur 1997-2015

Skador på tamdjur 2015

Under 2015 angreps 529 får, 11 nötdjur och 2 getter. Utöver detta skadades eller förstördes 91 bikupor.

Förutom får, nöt, get, häst, hjort och bikupor inträffar ibland även angrepp på djur som höns, påfågel, gås, kalkon, kanin, med mera. Dessa samlas i kategorin ”Annat” i statistiken.

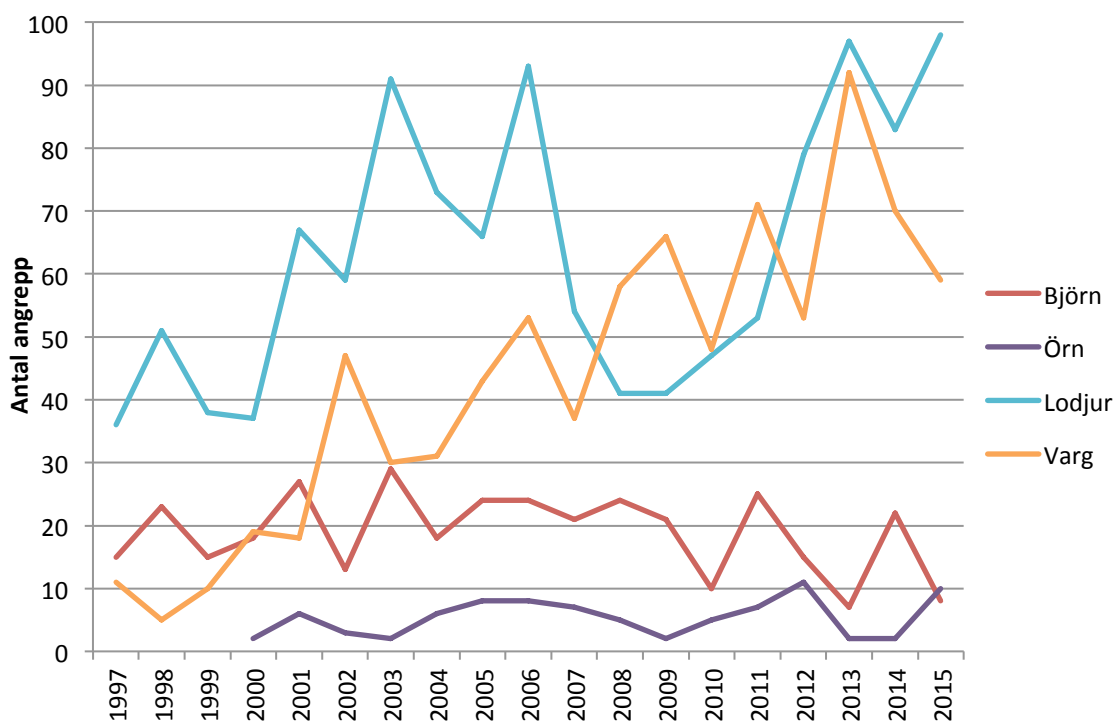
Tabell 2. Antal dödade, skadade eller saknade av respektive tamdjur till följd av angrepp av fredade rovdjur i Sverige 2015

	Får			Nöt			Get			Häst			Totalt	
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Antal angripna	Antal angrepp
Varg	243	13	19	9	-	-	-	-	-	-	-	-	284	59
Lodjur	177	34	9	-	-	-	2	-	-	-	-	-	222	98
Björn	9	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	13	8
Örn	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	10
Järv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	452	47	30	10	1	-	2	-	-	-	-	-	542	175

Källa: Rovdjursforum

Vid förvaltning av stora rovdjur är det mer ändamålsenligt att förhålla sig till antal *angrepp* från olika rovdjur än summan av antalet djur som angripits, eftersom den senare kan variera väldigt mycket. Från och med 2007 sammanställer Viltskadecenter därför även denna uppgift. I trenddiagrammet (figur 2) redovisas endast angrepp på får. Angrepp på övriga tamdjur är väldigt få och präglas av slumpmässiga variationer.

Under perioden 1997 – 2015 har såväl antalet rovdjursangripna tamdjur som antalet angrepp varierat ganska mycket mellan åren för samtliga rovdjursarter (se grafer för respektive rovdjur längre fram i rapporten).

Figur 2. Antal rovdjursangrepp på får 1997-2015

Skador orsakade av järv 2015

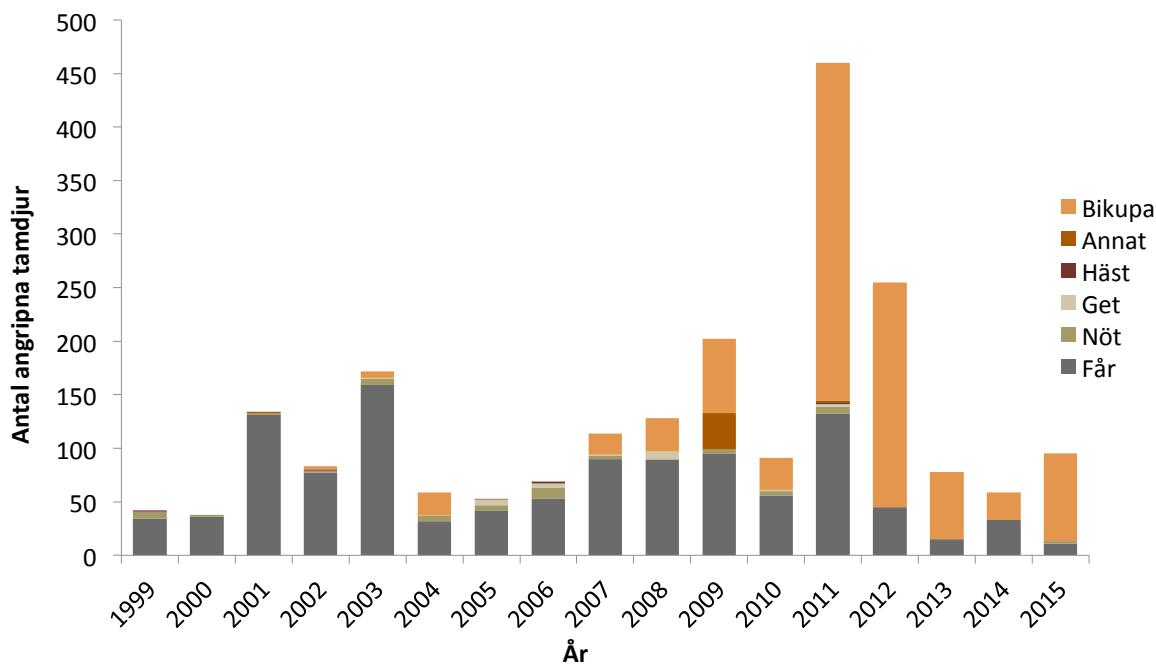
Under 2015 dokumenterades inga järvangrepp på tamdjur (ren ej medräknat).

Skador orsakade av björn 2015

Tabell 3. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av björn 2015

	Får			Nöt			Get			Häst			Bikupa	Annat			Totalt angripna av björn							
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Förstörda	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Bikupa	Annat	Totalt	
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dalarna	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gävleborg	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	1	1	-	-	27	-	29	
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jämtland	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	6	-	-	-	4	-	10	
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	18	-	18	
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	22	-	22	
Västernorrland	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	4	-	-	-	11	-	15	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	9	-	9	
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hela Landet	9	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	91	-	-	-	11	2	-	-	91	-	104		

Källa: Rovdjursforum

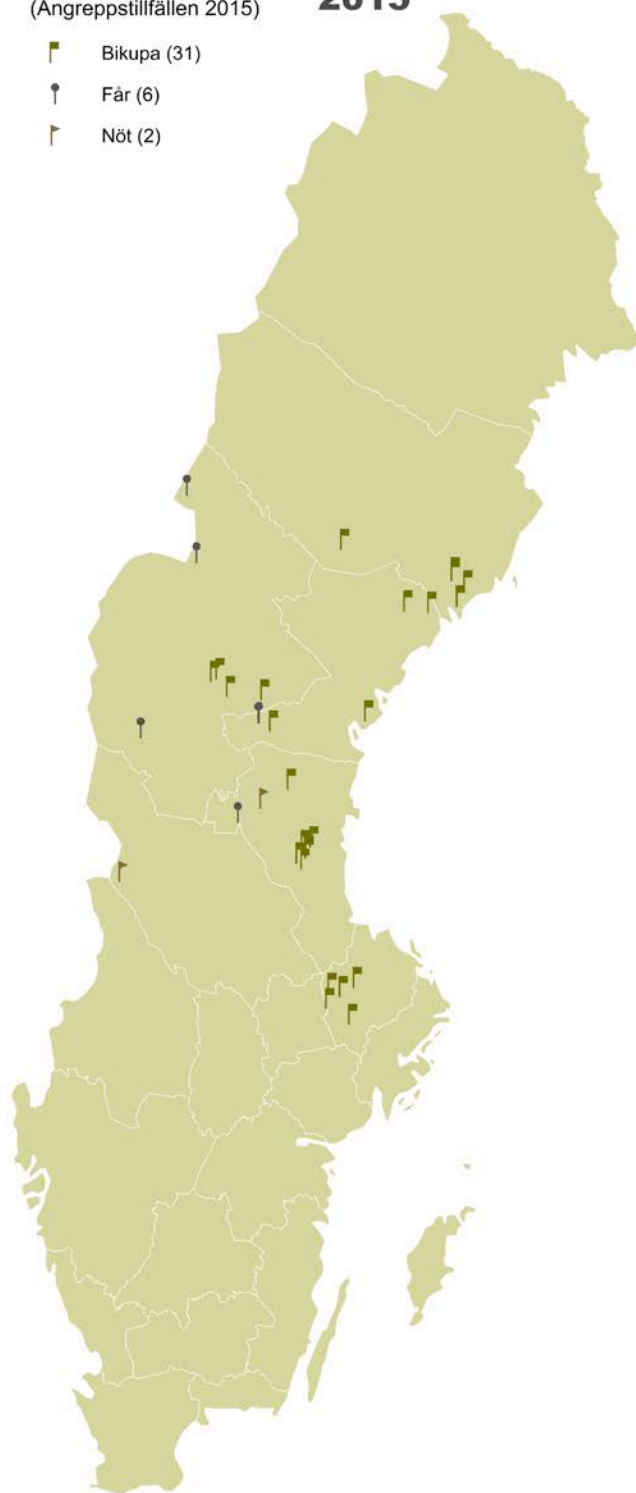
Figur 3. Antal tamdjur angripna¹ av björn 1999-2015

1) Antal angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadade av björn eller saknas efter ett björngrepp.

Björnangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2015)

2015

- Bikupa (31)
- Får (6)
- Nöt (2)

2015

2014

2013

Antal björnangripna
tamdjur per län
(ej bikupor)

- 0
- 1 - 5
- 6 - 25
- 26 - 50

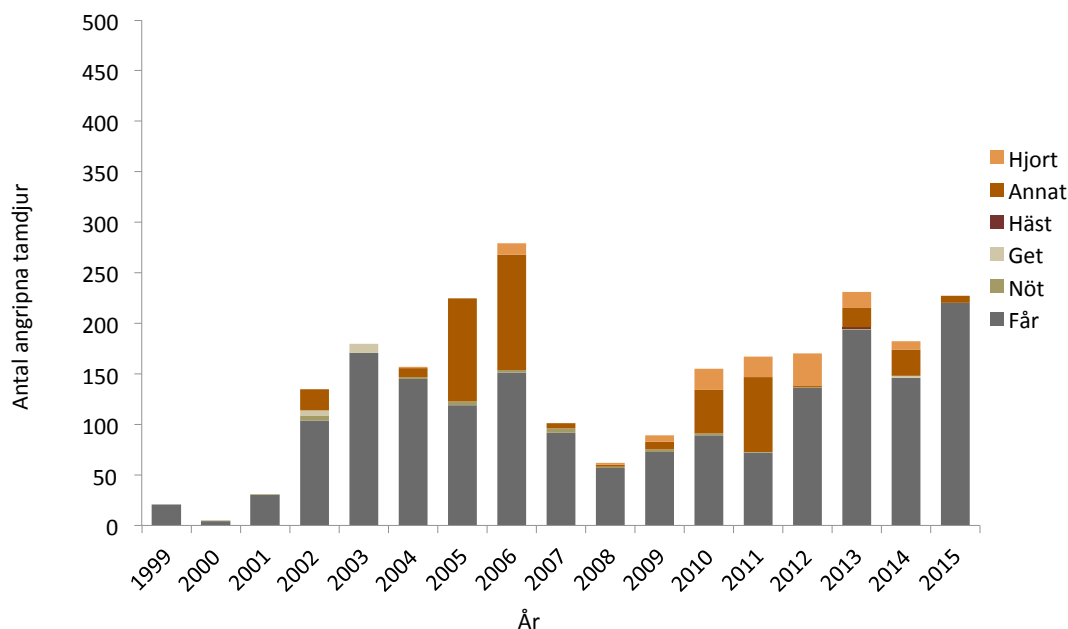
Figur 4. Björnangrepp på tamdjur och bikupor 2015

Skador orsakade av lodjur 2015

Tabell 4. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av lodjur 2015

	Får			Nöt			Get			Häst			Annat			Totalt angripna av lodjur						
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Hjort	Annat	Totalt
Blekinge	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	11
Dalarna	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Gävleborg	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	8
Halland	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
Jämtland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Kalmar	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	18	-	-	-	-	-	4	22
Kronoberg	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Skåne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Stockholm	19	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	20
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Uppsala	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
Värmland	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-	-	-	-	-	2	8
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Västernorrland	42	20	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	-	-	-	-	-	-	67
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Västra Götaland	45	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51	-	-	-	-	-	-	51
Örebro	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	8
Östergötland	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	11
Hela Landet	179	33	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	0	0	220	-	-	-	7	227

Källa: Rovdjursforum

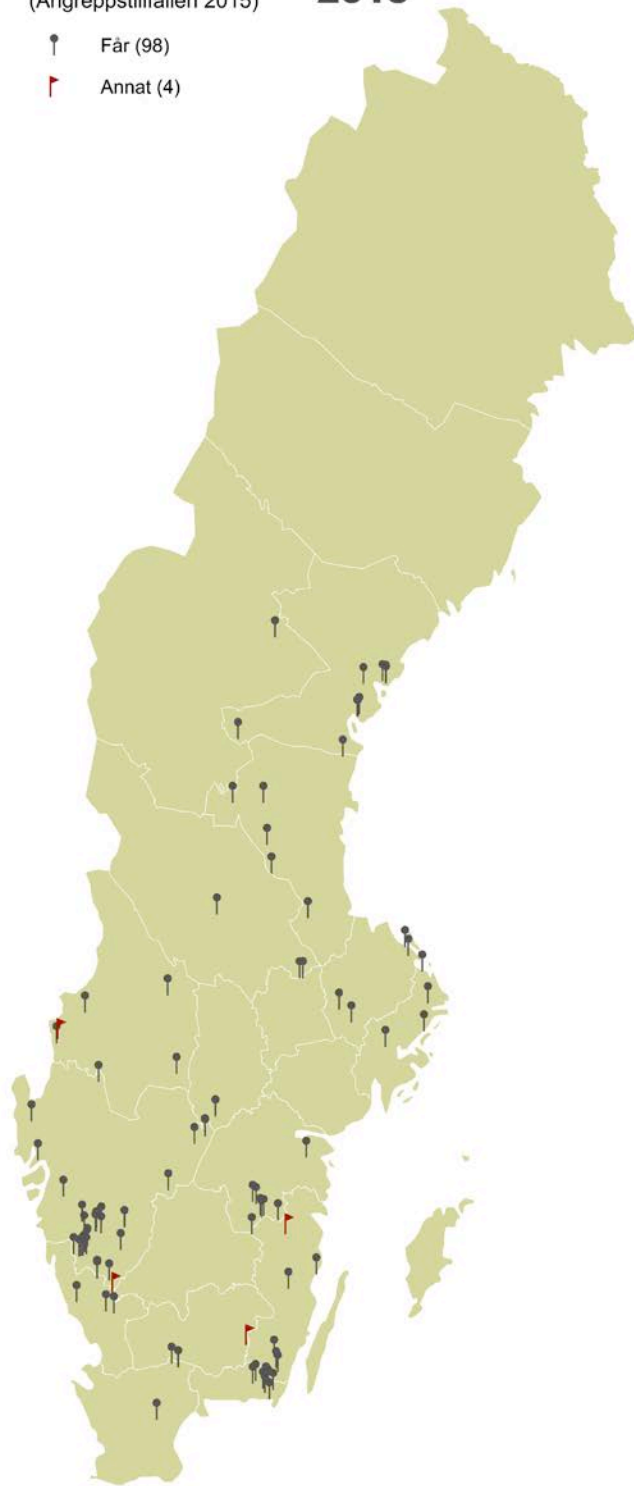
Figur 5. Antal tamdjur angripna¹ av lodjur 1999-2015

1) Antal angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av lodjur eller saknas efter ett lodjursangrepp.

Lodjursangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2015)

2015

- 📍 Får (98)
- 🚩 Annat (4)

2015

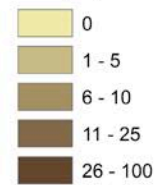
2014

2013

Antal lodjursangripna
tamdjur per län

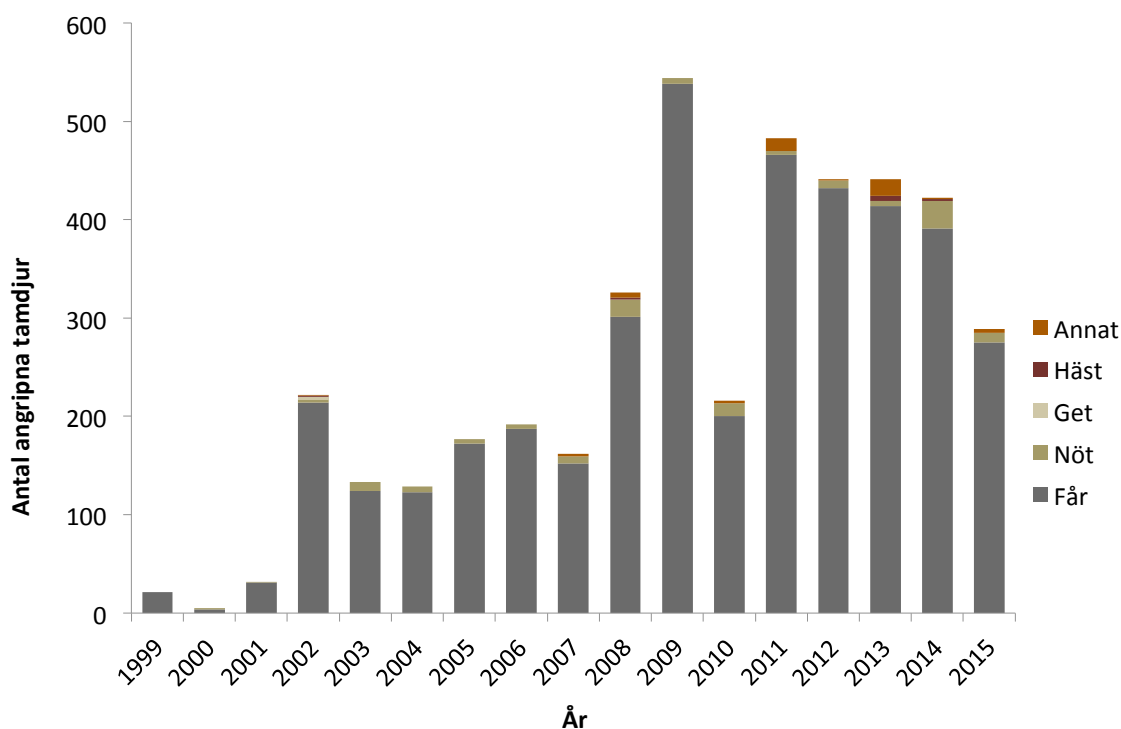
Figur 6. Skador orsakade av lodjur 2015

Skador orsakade av varg 2015

Tabell 4. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av varg 2015

	Får			Nöt			Get			Häst			Annat			Totalt angripna av varg						
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat	Totalt	
Blekinge	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	11	
Dalarna	54	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	64	-	-	-	2	66
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gävleborg	33	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	34	1	-	-	2	37
Halland	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	3
Jämtland	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Jönköping	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	2	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	-	7
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	65	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76	-	-	-	-	76
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	10	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	14
Värmland	29	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	2	-	-	-	33
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	7
Västmanland	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	10
Västra Götaland	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	14
Örebro	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	-	7
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela Landet	243	13	19	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	275	11	-	-	-	4	290	

Källa: Rovdjursforum

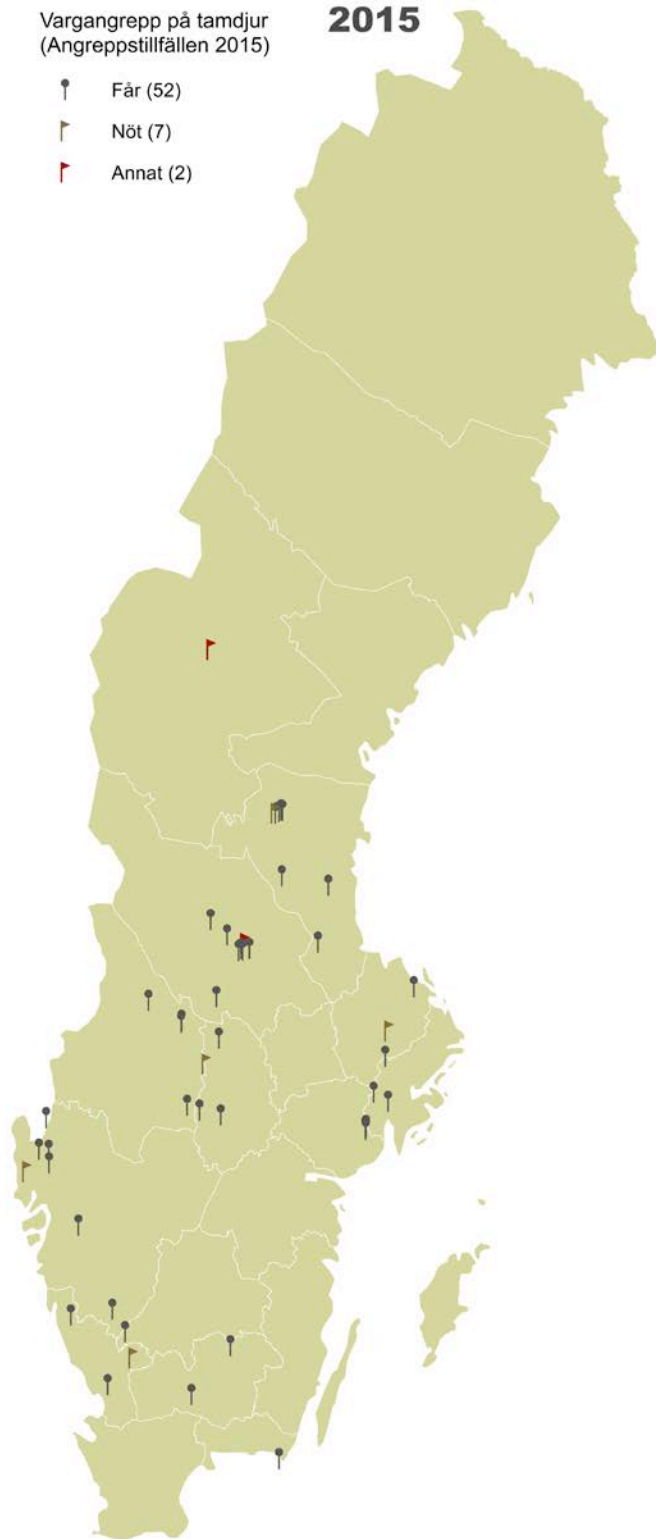

Figur 7. Antal tamdjur angripna¹ av varg 1999-2015

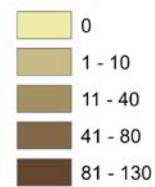
1) Antal angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadade av varg eller saknas efter ett vargangrepp.

Vargangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2015) **2015**

- 📍 Får (52)
- 🚩 Nöt (7)
- 🚩 Annat (2)

Antal vargangripna tamdjur per län

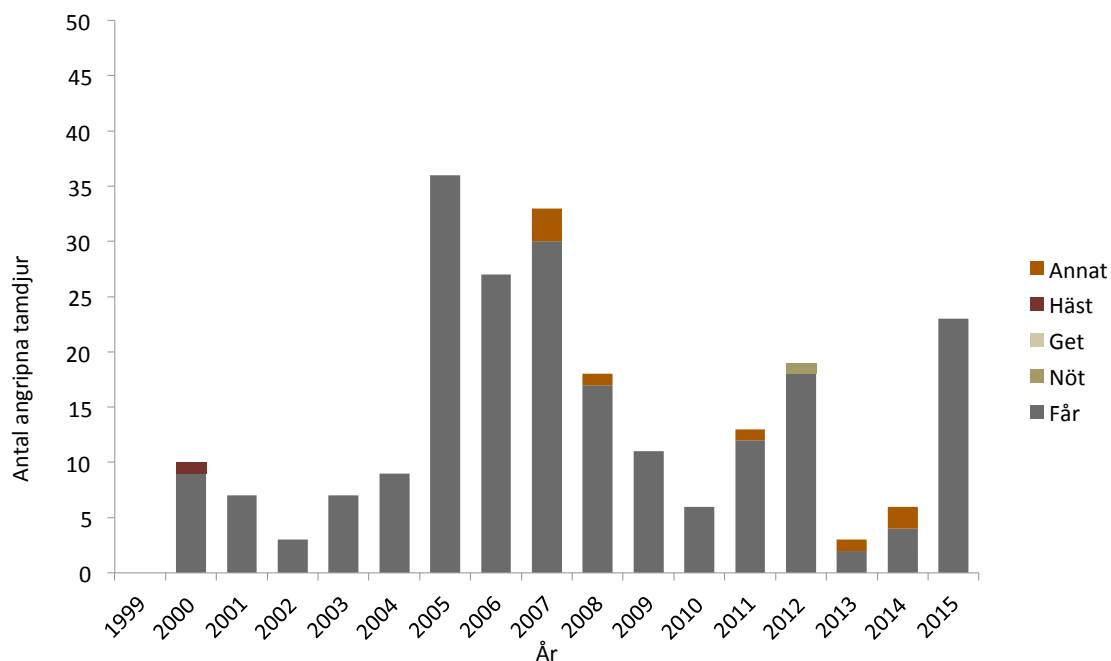
Figur 8. Skador orsakade av varg 2015

Skador orsakade av örn 2015

Tabell 6. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av örn 2014

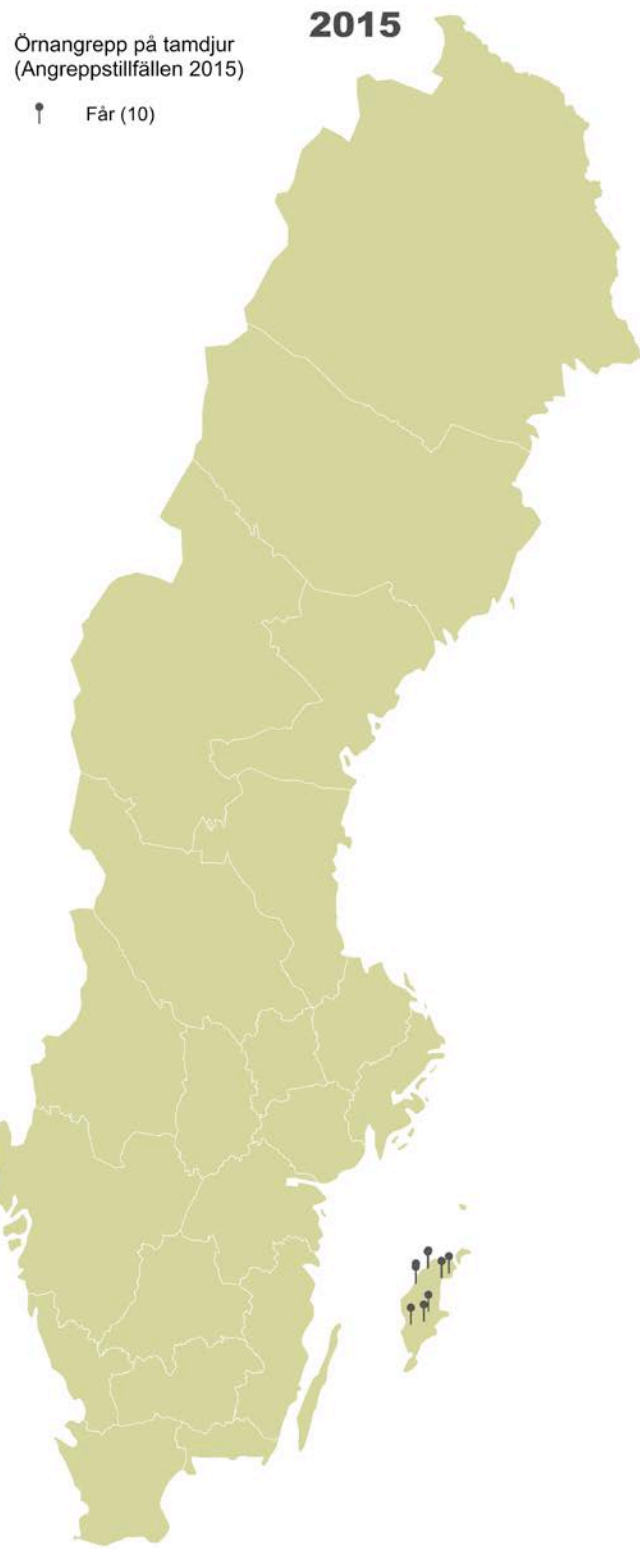
	Får			Nöt			Get			Häst			Annat			Totalt angripna av örn					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela Landet	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	23

Källa: Rovdjursforum

Figur 9. Antal tamdjur angripna¹ av örn 1999-2015

1) Antal angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av örn eller saknas efter ett örnsangrepp.

Figur 10. Skador orsakade av örn 2015

2. Hund

Om statistiken

Statistiken för skador och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Hund bygger för år 2015 på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 15 februari 2016 (dagen för uttag ur Rovdjursforum).

Redovisningen av rovdjursangrepp på hundar under 2015 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2015, som blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsmän. En hund räknas i denna rapport som angripen av rovdjur om den dödsats eller skadats och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. Angripande rovdjursart är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet.

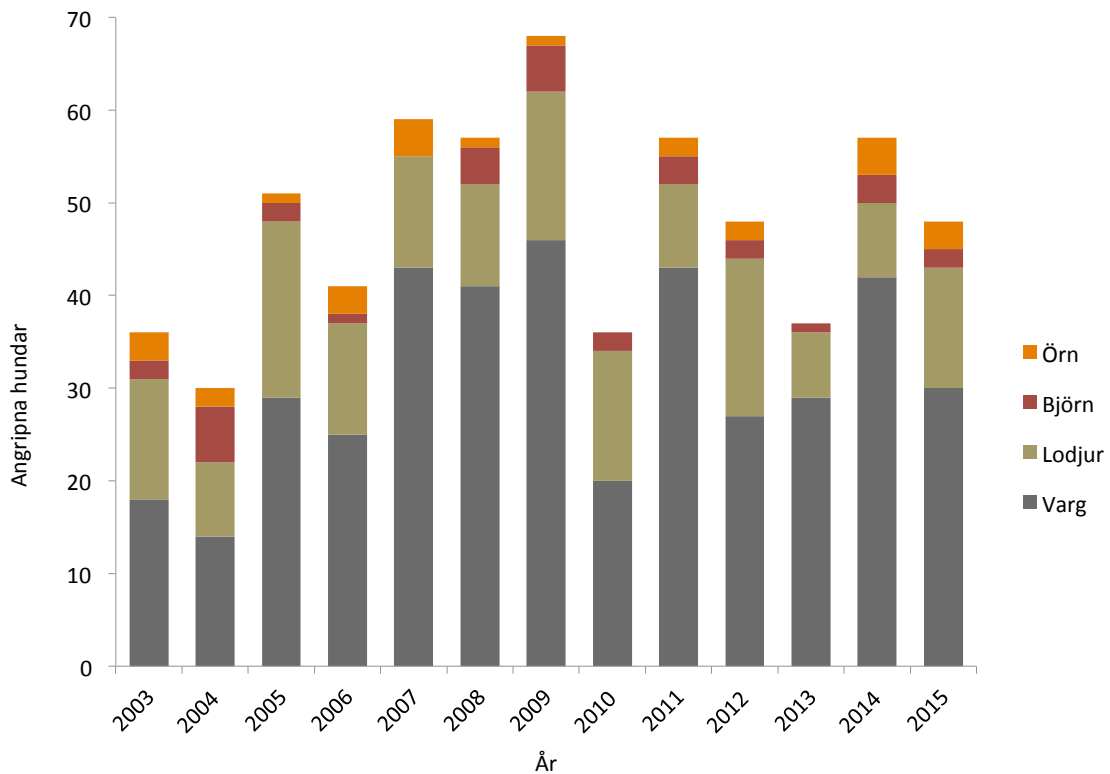
Skador på hundar 2015

Totalt angreps 48 hundar av fredade rovdjur 2015 (tabell 7 och figur 11) i situationer som inte handlade om jakt på rovdjuret ifråga. Under perioden 1997 - 2015 har det totala antalet rovdjursangripna hundar varierat mellan 0 (1997) och 70 (2009) stycken. Mellanårsvariationerna kan bero på flera faktorer som påverkar antalet jaktdagar med hund, bland annat väder och snödjup under jaktsäsongen.

Tabell 7. Antal dödade, skadade eller saknade hundar till följd av angrepp av fredade rovdjur, per län och i hela landet 2015

	Varg			Lodjur			Björn			Örn			Totalt angripna hundar				
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Varg	Lodjur	Björn	Örn	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	6
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	8	1	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	9	4	1	-	14
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	2	1	1	1	5
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	4	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	9	2	-	-	11
Västerbotten	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	2	3
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Västra Götaland	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Örebro	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Östergötland	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Hela Landet	20	10	-	-	13	-	1	1	-	3	-	-	30	13	2	3	48

Källa: Rovdjursforum

Figur 11. Antal hundar angripna¹ av rovdjur 1997-2015

1) Antal angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av rovdjur eller saknas efter ett dokumenterat rovdjursangrepp.

Utbetalade bidrag och ersättningar 2015

Under 2015 gavs ersättning för hundar angripna av fredade rovdjur med sammanlagt 352 217 kr och bidrag till förebyggande åtgärder med sammanlagt 440 876 kr.

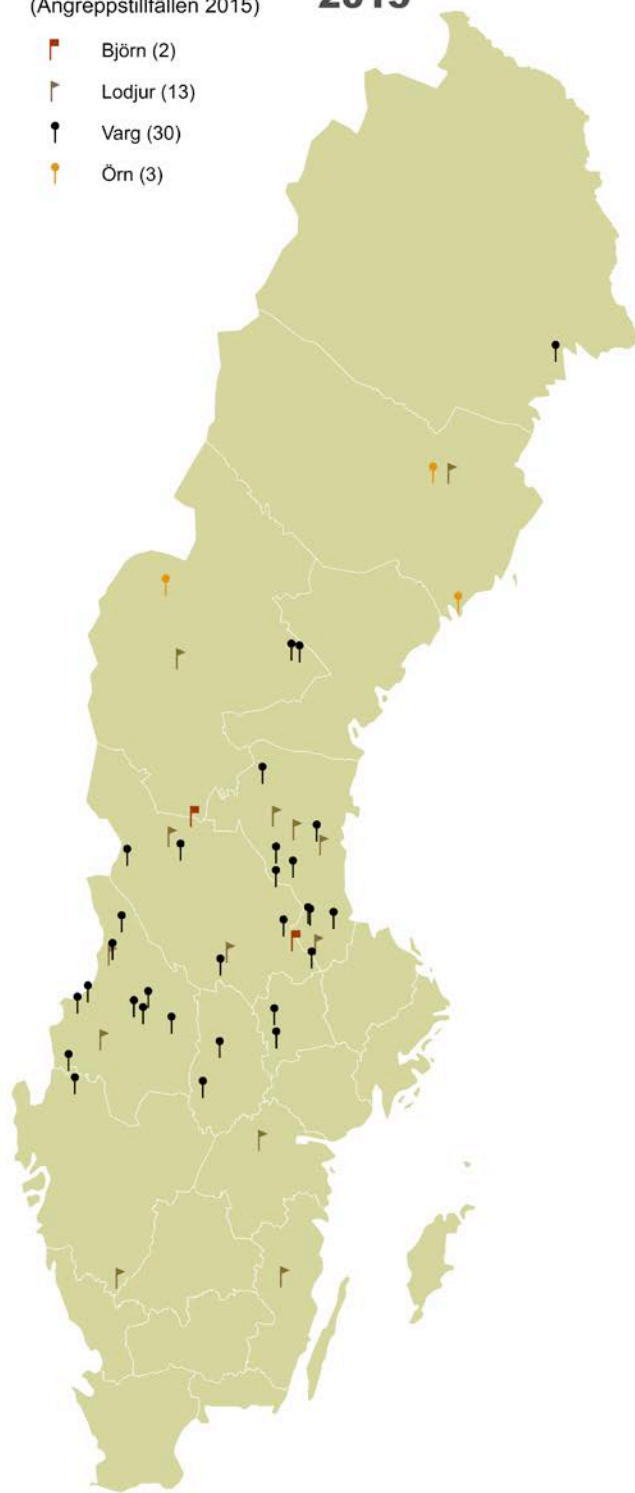
Tabell 8. Antal bidrag till förebyggande åtgärder för hundar och utbetald summa per län och i hela landet 2015

	Antal bidrag	Summa
Dalarna	12	33400
Gävleborg	19	55660
Uppsala	2	5813
Värmland	92	197000
Västmanland	15	33000
Örebro	40	113048
Östergötland	1	2955
Hela landet	181	440 876

Rovdjursangrepp på hund
(Angreppstillfällen 2015)

2015

- Björn (2)
- Lodjur (13)
- Varg (30)
- Örn (3)

2015

2014

2013

Antal rovdjursangripna hundar per län

- 0
- 1 - 5
- 6 - 15
- 16 - 25

Figur 12. Rovdjursangrepp på hundar 2015

3. Gröda

Om statistiken

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan 2015 – 17 februari 2015 (dagen för uttag ur Rovdjursforum). De vanligaste typerna av förebyggande åtgärder är:

- Utfodring på särskilda platser för att avleda fåglarna från värdefulla odlingar (genom spridning av korn under en viss tidsperiod).
- Olika skrämselfåtgärder (t ex gasolkanoner, flaggor och spegelskrämmor).
- Inmatning (genom odling av ”avledningsåkrar”).

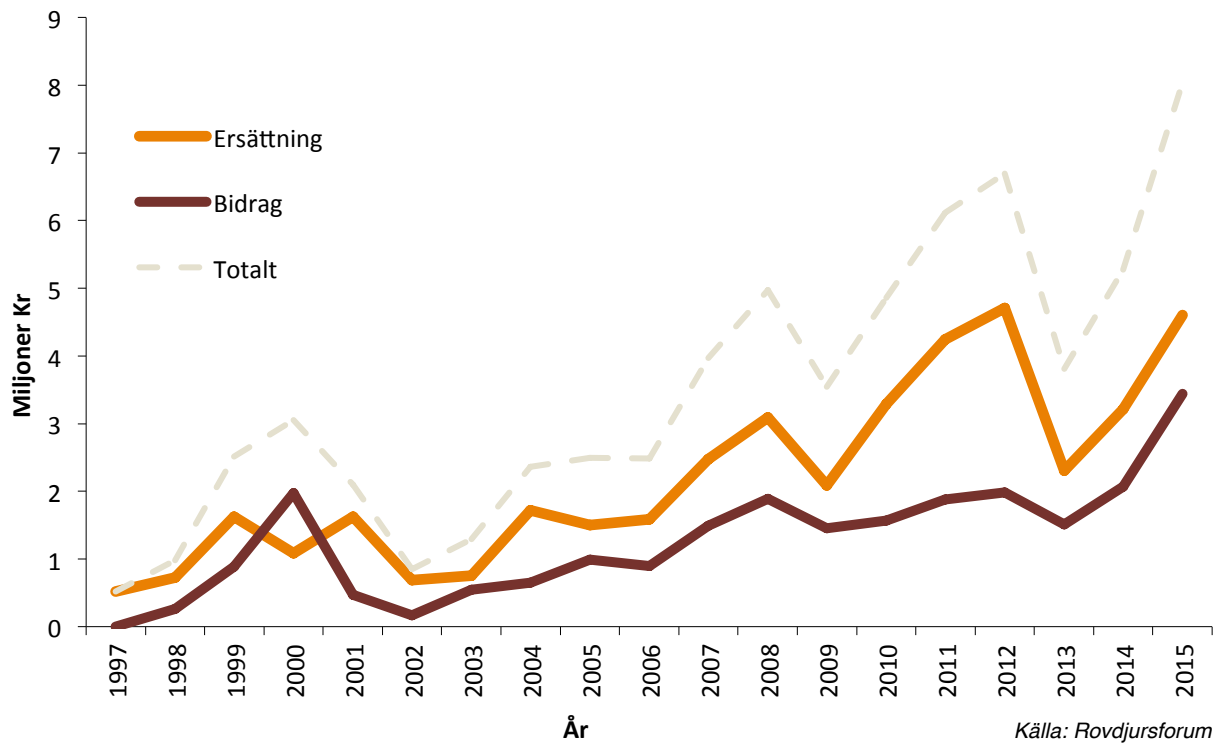
Några län finansierar även skrämselfkonsulenter under särskilt utsatta skadeperioder.

Beviljade bidrag och ersättningar 2015

Under 2015 beviljade länsstyrelserna bidrag till förebyggande åtgärder med 3 438 000 kr. Den sammanlagda ersättningen för skador på gröda uppgick till 4 605 000 kr (tabell 8 och figur 13).

Skador på gröda 2015

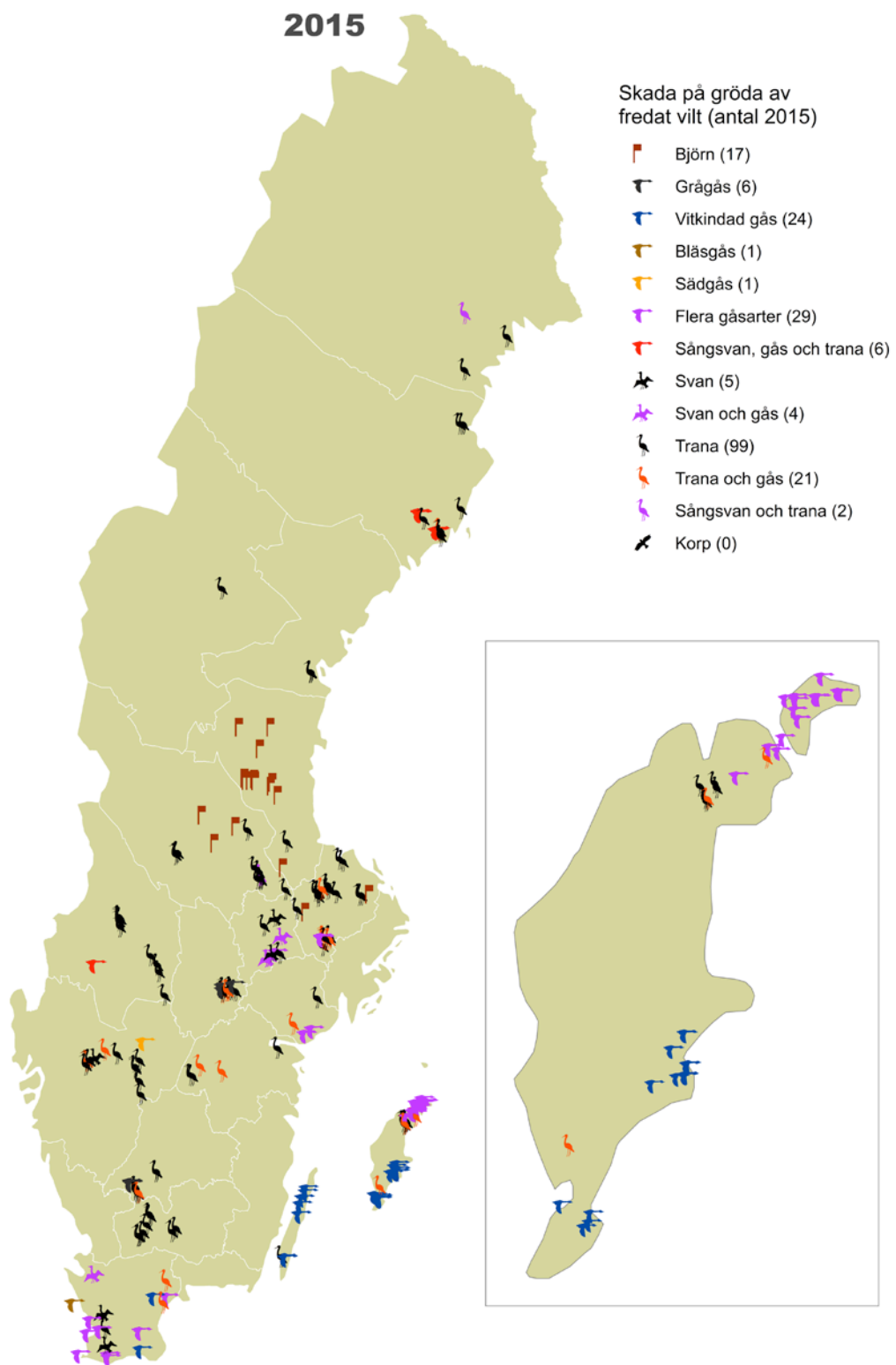
De skador som redovisas på gröda är besiktigade och ersatta av länsstyrelsen. I många fall har flera olika fågelarter orsakat skada på samma plats under en viss tidsperiod. Endast uppgifter om skador på gröda som ersatts av länsstyrelserna redovisas (med undantag för björnskadorna). Skador från grågäss ersätts sällan och bl a i Skåne är det framför allt grågäss som orsakar omfattande skador. Som framgår av tabell 8 arbetar flera län istället på att lämna bidrag till olika slags förebyggande åtgärder. Björnar orsakar ibland även skador på gröda. De skador som registrerats i Rovdjursforum rör nästan uteslutande skador på ensilagebalar men även skador på vall förekommer.

Figur 13. Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde gröda 1997-2015

Tabell 8. Av länsstyrelserna beviljade bidrag (exkl moms) till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador av fredat vilt på jordbruksgrödor under 2015 (tusen kronor)

Län	Bidrag	Ersättning per skadegörare													Ersättning	Totalt		
		Björn	Blås gås	Flera gåsar	Grå gås	Knölsvan	Sångsvan	Sångsvan & gås	Sångsvan & Knölsvan	Sångsvan & trana	Sångsvan, gås & trana	Säd gås	Trana & gås	Trana & gås			Vitk. gås	
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dalarna	525	10	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	374	-	-	-	390	915
Gotland	339	-	-	374	-	-	-	-	-	-	-	-	32	109	284	-	799	1138
Gävleborg	5	58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	63	68
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	15	15
Jönköping	165	-	-	-	-	-	48	-	-	-	-	-	68	12	-	-	128	293
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	196	-	206	206
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	-	-	-	65	65
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	-	95	-	-	-	124	124
Skåne	353	-	83	214	-	13	-	17	39	-	-	-	40	58	40	-	504	857
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	79	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-	18	7	-	-	58	137
Uppsala	195	5	-	113	-	-	-	-	-	-	-	-	97	64	-	-	279	474
Värmland	327	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	181	-	-	-	219	546
Västerbotten	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	752	28	-	-	816	831
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-	-	-	28	28
Västmanland	14	-	-	39	-	-	-	47	-	-	-	-	55	33	-	-	232	246
Västra Götaland	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	239	117	50	-	421	422
Örebro	831	-	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	18	31	-	90	921
Östergötland	591	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	153	15	-	-	168	758
Hela landet	3438	73	83	773	89	13	73	64	39	35	74	239	2123	407	520	4605	8044	

Figur 14. Fördelning av skador på gröda i Sverige 2015

Viltskadecenter (VSC) är ett nationellt kunskapscentrum rörande viltskador på egendom och inventering av stora rovdjur. VSC fungerar som ett servicecentrum för myndigheter, organisationer, djurägare, markägare och allmänhet i dessa frågor. VSC arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket och tillhör institutionen för ekologi vid SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet.

Viltskadecenter, Grimsö Forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan

www.slu.se/viltskadecenter

ISBN: 978-91-86331-89-4

